

Oferty doskonalenia nauczycieli

Od kwietnia 2010 r. w Ośrodku Rozwoju Edukacji realizowany jest projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym, kompleksowym wspomaganie szkół” w ramach Priorytetu III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowany z funduszy Unii Europejskiej.

Jednym z działań zaplanowanych i zrealizowanych w projekcie było przygotowanie ramowych ofert doskonalenia nauczycieli, które staną się punktem wyjścia do tworzenia rocznych planów wspomagania w konkretnych szkołach lub przedszkolach. W marcu 2012 r. przedstawiliśmy w TREN-DACH zasady zmodernizowanego systemu wspomagania szkół i zaprezentowaliśmy ofertę „Praca z uczniem młodszym”. W następnych numerach przedstawiliśmy kolejne oferty: „Ocenianie kształtujące”, „Jak i po co prowadzić ewaluację wewnętrzną”, „Wykorzystanie EWD w ewaluacji wewnętrznej szkoły”, „Doradztwo edukacyjno-zawodowe w szkole”, „Oferta edukacyjna drogą do właściwej realizacji podstawy programowej”, „Postawy uczniowskie. Jak je kształtować?”, „Wspieranie pracy wychowawców klas – bezpieczna szkoła”, „Wykorzystanie TIK na zajęciach edukacyjnych – bezpieczny Internet”, „Współpraca nauczycieli w prowadzeniu procesów edukacyjnych”, „Praca z uczniem

ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”, „Pierwszy/drugi rok pracy dyrektora szkoły”.

W tym miesiącu zapraszamy do zapoznania się z następującymi ofertami:

- „Wspieranie pracy wychowawców klas – bezpieczna szkoła”;
- „Jak efektywnie wykorzystać wyposażenie i warunki lokalowe szkoły”.

Planując pracę z zastosowaniem wybranej oferty, należy pamiętać, że jest ona jedynie punktem wyjścia do zaprojektowania działań odpowiadających na specyficzne potrzeby konkretnej szkoły. Zachęcamy do krytycznego przyjrzenia się przedstawionym propozycjom i wspólnej (w gronie pedagogicznym) refleksji, jak w Państwa szkole wykorzystać zaprezentowane oferty w planowaniu rozwoju.

Przedstawione oferty doskonalenia pochodzą z [katalogu ofert](#) proponowanych do reali-

zacji w szkołach, które uczestniczą w projektach powiatowych w ramach Działania 3.5 *Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół* (Priorytet III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

Zapraszamy wszystkie szkoły – niezależnie od tego, czy będą zaangażowane w realizację projektów, czy nie – do skorzystania z naszej propozycji. Oferty bowiem mogą być realizowane nie tylko w ramach projektów, lecz także samodzielnie przez szkołę lub we współpracy z placówką doskonalenia nauczycieli czy poradnią psychologiczno-pedagogiczną. Pogłębiona diagnoza, dokonana w szkole we współpracy ze specjalistą, pomoże nauczycielom wybrać priorytetowy obszar do rozwoju i zbudować roczny plan działań. Elementem takiego planu będzie m.in. doskonalenie nauczycieli. Myśląc o rozwoju szkoły jako organizacji uczącej się, warto zastanowić się nad istotą wspólnego uczenia się nauczycieli. Przeznaczenie do-

Bezpieczna szkoła w zasobach Scholarisa

W zasobach portalu znajdują się scenariusze lekcji, karty pracy ucznia, poradniki, prezentacje multimedialne i e-lekcje dotyczące sekt, cyberprzestrzeni, profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania agresji i nietolerancji. Zachęcamy do zapoznania się nimi i wykorzystywania ich podczas lekcji! ▶

▶ stępnym środków finansowych na doskonalenie nauczycieli w formach szkoleniowych, które będą angażować całe zespoły nauczycielskie, ma służyć podnoszeniu kompetencji nie tylko pojedynczych osób, lecz także całej rady pedagogicznej. Będzie to znaczą-

cy krok na drodze do zaspokojenia potrzeb szkoły, związanych z obszarem wskazanym w diagnozie jako priorytetowy.

Zachęcamy Państwa do śledzenia strony internetowej [Ośrodka Rozwoju Edukacji](#), na

której można znaleźć aktualności na temat realizacji projektu, zaproszenia na szkolenia oraz informacje dla dyrektorów szkół i szkolnych organizatorów rozwoju edukacji. ▶

Wspieranie pracy wychowawców klas – bezpieczna szkoła

1. Charakterystyka potrzeby

Oferta kierowana jest do szkół, w których w wyniku przeprowadzonej diagnozy ewaluacji wewnętrznej i/lub zewnętrznej sformułowano oczekiwania dotyczące poprawy jakości pracy wychowawców klas.

W szkole obserwuje się:

- małą efektywność pracy wychowawczej;
- trudności w sprawnej komunikacji wychowawców z uczniami i rodzicami;
- brak spójności pracy wychowawczej z programem wychowawczym szkoły w poszczególnych klasach.

Oferta może być odpowiedzią również na potrzeby szkoły, w której:

- w indywidualnych rozmowach i/lub w wynikach przeprowadzonych ankiet pojawiają się wnioski wskazujące na potrzebę pracy z wychowawcami klas (wzmocnienie warsztatu pracy);

- dyrektor/wychowawcy sygnalizują potrzebę wsparcia pracy wychowawców przez specjalistę zewnętrznego.

2. Cel realizacji oferty

Celem ogólnym jest zbudowanie kompleksowego wsparcia dla wychowawców, aby w maksymalnym stopniu osiągnęli zaplanowane efekty wychowawcze, poprawa funkcjonowania klas i pojedynczych uczniów w sferze wychowawczej oraz lepsza współpraca wychowawcy z uczniami i rodzicami.

Cele szczegółowe (zostaną doprecyzowane lub zmodyfikowane tak, aby uwzględnić specyfikę szkoły i jej potrzeby):

- zwiększenie świadomości nauczycieli, wychowawców i specjalistów, jaką rolę wychowawczą w życiu ucznia spełnia środowisko szkolne oraz oni sami jako osoby ważne;

- zapoznanie nauczycieli z metodami rozpoznawania wychowawczych potrzeb uczniów oraz z zasadami planowania i monitorowania oddziaływań wychowawczych;
- zwiększenie komunikacyjnych kompetencji nauczycieli oraz ich umiejętności zawodowych w zakresie pracy wychowawczej;
- wypracowanie systemu współpracy w zespole nauczycieli wychowawców klas oraz opracowanie przydatnych dokumentów (np. procedury interwencji wychowawczych, katalogu nagród i kar/konsekwencji, zestawu norm/zasad szkolnych, regulaminu dyżurów nauczycieli).

3. Grupy docelowe

Nauczyciele, w szczególności obecnie pełniący funkcje wychowawców klas. Wskazane jest jednak dotarcie z ofertą do jak najszerszego grona nauczycieli. Należy rozważyć ▶

▶ Przykładowe zasoby Scholarisa

Alkohol – dokąd prowadzi?

[Zobacz](#)

Alkohol kradnie wolność

[Zobacz](#)

Analiza społecznych i indywidualnych konsekwencji uzależnień od palenia papierosów

[Zobacz](#)

Bezpieczeństwo w sieci – rodzaje zagrożeń

[Zobacz](#)

Dlaczego młodzi ludzie sięgają po alkohol, papierosy i narkotyki?

[Zobacz](#)

Internet – jak z niego korzystamy?

[Zobacz](#)

Możliwości ograniczania agresji w szkole

[Zobacz](#)

▶ możliwość udziału w pracy grupy innych nauczycieli na zasadzie dobrowolności lub wskazania przez dyrektora szkoły (np. zgodnie z wnioskami z ewaluacji wewnętrznej).

4. Efekty realizacji oferty

1. Interwencje wychowawcze przeprowadzane są zgodnie z procedurą.
2. Zwiększa się ilość rozmów z wychowawcami, które są inicjowane przez uczniów.
3. Uczniowie zdobywają na lekcjach wiedzę na temat rozpoznawania uczuć, radzenia sobie ze złością, komunikacji, rozwiązywania konfliktów.
4. Zwiększa się frekwencja rodziców na spotkaniach (indywidualnych i klasowych).

5. Sposób realizacji oferty

Realizacja oferty rozpoczyna się od diagnozy potrzeb angażującej wszystkich członków rady pedagogicznej i prowadzącej do sformułowania szczegółowego zakresu działań, wskazania osób odpowiedzialnych za ich wykonanie oraz opracowania rocznego planu wspomagania szkoły (RPW), którego minimalny zakres stanowi załącznik do każdej z ofert (dostępny na stronie internetowej [ORE](#)).

Działania dopasowane do indywidualnych potrzeb szkoły mogą obejmować w szczególności:

1. Pracę w zespołach wychowawczych z wykorzystaniem metody warsztatowej oraz metody analizy indywidualnych przypadków.
2. Wspólne wypracowanie narzędzi potrzebnych do pracy wychowawczej: ankiet, kwestionariuszy wywiadów/rozmów z uczniami, zbiorów zasad, przykładowych kontraktów itp.
3. Szkolenia, warsztaty i konsultacje dla nauczycieli związane z metodami pracy z grupą klasową.
4. Superwizję w pracy z wychowawcami klas.

6. Zasady korzystania z oferty

Dyrektor:

- nadzoruje wszystkie działania;
- zapewnia wychowawcom/nauczycielom korzystającym z oferty możliwość uczestniczenia w pracy grupy, np. poprzez dostosowanie organizacji pracy szkoły i zapewnienie stałego terminu spotkań;
- udostępnia pomieszczenia i sprzęt do realizacji szkoleń, kursów, warsztatów, konsultacji metodycznych i innych form doskonalenia dla nauczycieli;

- motywuje pracowników do systematycznego i aktywnego udziału w szkoleniach, kursach, warsztatach, konsultacjach metodycznych i in.

Nauczyciele/wychowawcy klas:

- stosują w praktyce nabyte umiejętności dydaktyczne i wychowawcze;
- aktywnie uczestniczą w szkoleniach, warsztatach, kursach, konsultacjach, spotkaniach informacyjnych oraz w innych formach uczenia się dorosłych.

7. Czas i miejsce realizacji oferty

Czas: w zależności od potrzeb – optymalnie 10 miesięcy.

Miejsce realizacji: siedziba szkoły.

Oferta będzie realizowana etapowo, zgodnie z przyjętym harmonogramem.

8. Osoby realizujące szkolenia/warsztaty

Do prowadzenia form szkoleniowych lub konsultacji wskazane jest pozyskanie eksperta, np. psychologa czy pedagoga.

▶ Jestem bezpieczny

[Zobacz](#)

Problem tolerancji i nietolerancji

[Zobacz](#)

Bibliografia

Dąbrowski K., (1979), *Dezintegracja pozytywna*, Warszawa: PIW. | Filipczuk H., (1980), *Potrzeby psychiczne dzieci i młodzieży*, Warszawa: CRRZ. | Fisher R., Ury W., Patron B., (2000), *Dochodząc do TAK: negocjowanie bez poddawania się*, Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne. | Hamer H., (2003), *Rozwój umiejętności społecznych – jak skuteczniej dyskutować i współpracować*, Warszawa: Veda. | Rządca R.A., Wujec P., (2001), *Negocjacje*, Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne. | Steward J. (red.), (2002), *Mosty zamiast murów: o komunikowaniu się między ludźmi*, Warszawa: PWN. | Taraszkiewicz M. (red.), (2001), *Skuteczne metody pracy w szkole*, Warszawa: Verlag Dashofer. | Taraszkiewicz M., (2012), *Siła i odporność psychiczna*, Warszawa: WSiP. | Taraszkiewicz M., Kordziński J., (2009), *Bezpieczna i przyjazna szkoła*, Warszawa: WSiP. | Ury W., (2000), *Odchodząc od NIE*, Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne.

Jak efektywnie wykorzystać wyposażenie i warunki lokalowe szkoły?

1. Charakterystyka potrzeby

Oferta jest kierowana do szkół, w których warunki lokalowe i/lub wyposażenie nie spełniają w zadowalającym stopniu oczekiwań uczniów, rodziców i nauczycieli, a w szczególności:

- nie pozwalają na pełną realizację podstawy programowej oraz przyjętych w szkole programów nauczania;
- nie pozwalają na realizację nowego modelu organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej – nie są dostosowane do psychofizycznych i rozwojowych możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- nie zapewniają uczniom i pracownikom szkoły należytego bezpieczeństwa i higieny pracy;
- nie są wykorzystywane w sposób optymalny (np. pomoce dydaktyczne posiadane przez szkołę nie są wykorzystywane w sposób optymalny, pomieszczenia szkolne nie są wykorzystywane racjonalnie i efektywnie itp.).

2. Cel realizacji oferty

Celem ogólnym wdrożenia oferty jest poprawa warunków realizacji podstawy programowej, pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz przyjętych w szkole pro-

gramów nauczania poprzez modernizację i optymalne wykorzystanie warunków lokalowych i wyposażenia.

Cele szczegółowe (zostaną doprecyzowane lub zmodyfikowane tak, aby uwzględnić specyfikę szkoły i jej potrzeby):

- aktualizacja wiedzy pracowników szkoły oraz uczniów z zakresu bezpieczeństwa i higieny nauki oraz pracy;
- pomoc w opracowaniu planu modernizacji lub optymalizacji wykorzystania obecnych warunków lokalowych i wyposażenia;
- aktualizacja wiedzy i doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie aranżacji przestrzeni edukacyjnej oraz optymalnego wykorzystywania wszystkich posiadanych zasobów;
- doskonalenie umiejętności planowania pracy przez pracowników szkoły z uwzględnieniem istniejących i potencjalnych źródeł finansowania zmian;
- doskonalenie form i metod współpracy kadry zarządzającej szkołą z organem prowadzącym w zakresie planowania poprawy jej warunków lokalowych i wzbogacania wyposażenia;
- udoskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie pracy zespołowej, w tym zespołowego rozwiązywania problemów.

3. Grupy docelowe

Nauczyciele, kadra kierownicza szkoły, przedstawiciele organu prowadzącego szkołę, rodzice.

4. Efekty realizacji oferty

1. Optymalne, zgodne z wypracowanym rozwiązaniem, wykorzystanie zasobów lokalowych szkoły i jej wyposażenia do realizacji zadań edukacyjnych.
2. Wypracowanie racjonalnego planu rozwoju szkoły (jej warunków lokalowych i wyposażenia) we współpracy z organem prowadzącym i rodzicami.
3. Wzbogacenie wyposażenia szkoły.
4. Zaplanowanie i wprowadzenie aranżacji przestrzeni edukacyjnej przyjaznej uczniom i nauczycielom.

5. Sposób realizacji oferty

Realizacja oferty rozpoczyna się od diagnozy potrzeb angażującej wszystkich członków rady pedagogicznej i prowadzącej do sformułowania szczegółowego zakresu działań, wskazania osób odpowiedzialnych za ich wykonanie oraz opracowania rocznego planu wspomaganie szkoły (RPW), którego minimalny zakres stanowi załącznik do każdej z ofert (dostępny na stronie internetowej [ORE](#)). ▶

▶ Stop cyberprzemocy

[Zobacz](#)

Sekty. Od życzliwości do szantażu

[Zobacz](#)

Uwaga – sekty!

[Zobacz](#)

Dlaczego nałogi są szkodliwe?

[Zobacz](#)

Nałogi – moja świadomość zagrożeń

[Zobacz](#)

Wirus nabytego niedoboru odporności

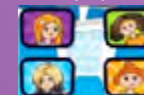
[Zobacz](#)

Veto wobec agresji i przemocy

[Zobacz](#)

Poznajmy internet

[Zobacz](#)

▶ Działania dopasowane do indywidualnych potrzeb szkoły mogą obejmować w szczególności:

1. Obserwacje zajęć pod kątem wykorzystania warunków lokalowych i wyposażenia, analiza badań.
2. Szkolenia i warsztaty, których efektem będzie wspólne wypracowanie kierunków i rodzajów działań zmierzających do poprawy sytuacji.
3. Poradnictwo i konsultacje obejmujące tematykę adaptacji istniejących warunków lokalowych i zasobów do stworzenia optymalnego środowiska dla uczenia się oraz pracy pedagogicznej i wychowawczej.
4. Wizytę studyjną.
5. Spotkanie kadry zarządzającej szkołą, przedstawicieli rady rodziców i przedstawicieli organu prowadzącego z udziałem eksperta – doradcy.

6. Zasady korzystania z oferty

Dyrektor:

- nadzoruje wszystkie działania;

- udostępnia pomieszczenia i sprzęt do realizacji szkoleń, warsztatów, konsultacji;
- udostępnia informacje i dokumenty dotyczące warunków lokalowych i wyposażenia szkoły, BHP itp.;
- motywuje pracowników do systematycznego i aktywnego udziału w szkoleniach, warsztatach, konsultacjach;
- angażuje się w realizację zaplanowanych działań.

Pracownicy pedagogiczni szkoły:

- stosują w praktyce nabytą wiedzę i umiejętności z zakresu wykorzystania i aranżacji zasobów;
- aktywnie uczestniczą w szkoleniach, warsztatach i spotkaniach.

Przedstawiciele organu prowadzącego:

- aktywnie współpracują ze szkołą, uczestniczą w spotkaniach i twórczym poszukiwaniu rozwiązań.

7. Czas i miejsce realizacji oferty

Czas: w zależności od potrzeb – optymalnie 10 miesięcy.

Miejsce realizacji: siedziba szkoły.

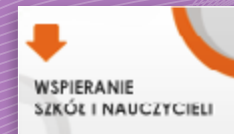
Oferta będzie realizowana etapowo, zgodnie z przyjętym harmonogramem.

W uzasadnionych przypadkach realizowana będzie poza szkołą (np. wizyta studyjna lub benchmarking w innej szkole itp.).

8. Osoby realizujące szkolenia/warsztaty

Do prowadzenia form szkoleniowych lub konsultacji wskazane jest pozyskanie eksperta, np. specjalisty w dziedzinie aranżacji przestrzeni edukacyjnej, pozyskiwania środków, budowania relacji, negocjowania.

Zespół

Zespół

Artykuł jest efektem pracy zespołu, który w Ośrodku Rozwoju Edukacji zajmuje się projektem „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół” współfinansowanym przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W wyniku prac zespołu została uszczegółowiona koncepcja nowego systemu doskonalenia nauczycieli, opracowana w ramach wcześniejszego projektu. Przygotowywane są też narzędzia, szkolenia i platforma informatyczna, które mają służyć zmodernizowanemu systemowi wspomaganie rozwoju szkoły.

Ponadto opracowano zasady organizacyjne projektu wdrożeniowego „Bezpośrednie wspomaganie rozwoju szkół poprzez wdrożenie zmodernizowanego systemu doskonalenia nauczycieli”. Projekt ten, jako pilotaż nowego systemu, będzie realizowany przez samorządy powiatowe w latach 2012–2015.

Bibliografia

Cichy D., Strumińska-Doktor A., (2010), *Poradnik do oceny higieny procesu nauczania – uczenia się w szkole podstawowej*, Warszawa: Główny Inspektorat Sanitarny. | Giruś K. (red.), (2011), *Bezpieczniej w szkole*, Warszawa: Wiedza i Praktyka. | Yearley D., Berliński D., (2008), *Bezpieczny plac zabaw: poradnik dla administratorów i właścicieli*, Warszawa: UOKiK.